ADRIAN MANIU

LÂNGĂ PĂMÂNT

CVLTVRA NAȚIONALA

ADRIAN MANIU
LÂNGĂ PĂMÂNT
S'A EDITAT
ŞI TIPĂRIT
DE CVLTVRA
NAŢIONALĂ
BUCUREŞTI 1924

LÂNGĂ PĂMÂNT

LÂNGĂ PĂMÂNT

A'NTINS o sperietoare spre cer brațe greoaie,
Cu dangăte de clopot, lung bălțile bocesc
Se ghiemuie sub gluga lor șirele de paie,
S'a clătinat albastru luceafăr ciobănesc.

Deacum, pe drumuri albe, gem care cu trifoi
Și oameni dela munte, drumeți în spre cetate,
In zeghii lungi și rupte, împing cu biciu'n boi,
Sub punți de lemn, curg râuri cu zale înghețate.

Au tras cu pușca'n aer, de pe la vii, pândarii,
Și paznicii și câinii au amuțit în arii
Când greeri la întreceri încep țârâitori
Și focuri blestemate scot limba pe comori.

CRUCILE FÂNTÂNILOR

SATULĂ e cireada toată. A'ngenunchiat lângă fântână.
Boi mari, în freamătul de iarbă, clipesc din ochii fumurii,
Izbind cu cozile în muște. Tălăncile domol se'ngână
Și graurii, scântei de soare, s'au fugărit pe bălării.

Fântâna cumpăna destinde ca o lăcustă. Ziua moare,
Un taur se ridică negru, în seara galbenă mugind
Și'și roade coarnele de crucea ce tremură scârțâitoare
Cu un Christos ce'n zugrăveală stă slab, urît și suferind.

26 AUGUST

Lui St. Popescu

PLUTESC sângerate
Frunze ca inimi, mâini și săgeți.
Fundurile bolborosesc turburate,
Luntrea își vâră botul sprijinit pe lopeți.
Trestiile molatice
Flueră. Dela o vreme,
Soarele, în răsărit, se teme.
De odată, stolul gâștelor sălbatice.
Greu triunghi, deschis, șovăind
Peste toamnă. In brumă,
Aerul sună de sbor, strigătul lor se sugrumă,
Fulgerul puștii coboară fulgi suri și albaștri rotind.

Și iarăși firea se face tăcută,
Apa mai tristă, cerul mai luminat;
Despletite în avânt tremurat
Două sălcii se sărută.

LUPOAICA

SOARELE scrie lumini pe frunze ce'n vânt au să plece.
In pădurea înaltă, înaltă, neagră și rece,
Ierburi rouate și flori, cresc lângă tulpine,
Trece, aur și fum, un roi de albine.

Pelinul alb cu gust de fiere amară
Coperă în desiș, urme de om și de fiară.
Cerul își rupe pieptul de nor.
Apele zac. Frunzele tac. Razele mor.

Lupoaica, trup de cenușe și ochii cărbuni
Gâfâie nemișcată sub aluni,
Ascultă, și pornește rar spre vad.

Gata să sară prin foile ce cad
Ghiare ascuțite sprijină'n pământ
Și cu limba își linge chipul din luciul răsfrânt.

AMURG

TOAMNĂ. Cerul alb ca pâinea. Soarele coboară 'ntruna,
Să'i acopere mormântul, norii'n zare s'au lungit.
Peste ramurile nalte, deodată a'nflorit
Ca o lampă de hârtie, încă neaprinsă, luna.

In inel de piatră sură, apa cercuește unde.
Pești, ca fuse rătăcite, săgetează sticla ei,
Valul serii își îndrumă înegrirea pe alei.
O stea mică se arată, tremurată'n svâcniri scunde.

Zâna de aramă verde, tainic străjuind fântâna,
Intre sălcii plângătoare, ce se tot cufundă'n noapte,
De sub frunzele prin care vântul poartă apei șoapte,
Gata să dispară'n neguri, face înc'un semn cu mâna.

ȚARĂ

COLINE își înalță 'n seară spinările albastre-sure,
Iar drumuri merg călăuzite cu procesiunile de plopi.
O mlaștină'și închide ochiul, sub o sprânceană de pădure.
Dreptunghiularele islazuri sfârșesc la râpile cu gropi.

Fântânile spânzură'n pârghii burduful vechi sau o găleată.
Cu șarpe'n plisc, se lasă barza pe cerul de apus strivit,
Agale vacile de-arândul pornesc făptura lor bălțată,
Și rumegând în tihnă, botul lor picură argint topit.

Sbor ciocârlanii depe șanțuri, ca bulgări de pământ svârliți.
Pitiți în mărăcini sunt iepuri, ciulind urechia să ia seamă
Spre bubuirile de pușcă, și înspre câini chelălăiți.

Apoi sfințirea, pentru care, torc funigeii țesături.
Păduri, pământuri și prundișuri, coclesc sub cerul de aramă
Și vântul smulge pumni de pae, din carele ce merg spre șuri.

UN INGER A SUNAT

UN înger a sunat din trâmbiți: Primăvara.
Și uite cum întreg pământul a'nverzit
Și flori mai albe sau mai galbene ca ceara,
Atât de simplu pretutindeni s'au ivit.

Aicea sunt și pasările călătoare...
Tot drumul în spre primăvară mână.
In cel mai fraged, sfânt și dulce soare,
Un cuc pestriț în mărul alb se'ngână.

Departe'n munți, e încă iarnă-adâncă,
Dar munții sunt atâta de departe...
Ș'acolo îngerul o să învie pom și stâncă,
Și numai sufletul o să rămâie'n moarte.

SEARĂ VECHE

SFĂRÂMĂ soarele scântei,
Şi moartea galbenă din tei
A curs pomană sub tulpini.
In lungul vechilor alei
Pe lângă laţul uns cu clei
Sticleţii sboară dintre spini.
Răsună surlele oştirii.
In toamnă cerul s'a mărit
Cu zarea ce s'a desfrunzit.
Pe câmpuri sângerează ştirii,
Şi moare grâul încolţit.
Aştept, să vie vântul iară
Să culce frunzele în seară
Când au măgarii ochi de foc,
Şi când toţi câinii'ncep să latre
La jarul tremurat de şatre
Şi la al lunii palid joc.

Trecù o zi, cum cade-o frunză.
Deacum doar apele se vaită
Şi vânătorii duşi de haită
Prin ierburi merg să se ascunză.

GLAS DE TOAMNĂ

TOAMNA a făcut inimi de aur din foi...
Nici o vorbă, nici un glas. Linişte târzie.
O pasăre se face mică, în cerul ce o să fie
Alb, de ploi.
Inimă, potoleşte-ţi sbuciumarea
Pământul are odihnă pentru toate,
Şi în ceruri ades înorate
E în parte, uitarea.

Linişte în pământul unde sămânţa veghiază,
Linişte în sufletul învins,
Linişte în foile ce s'au desprins,
Şi în steaua care o să cază.

VEDENIE DE TOAMNĂ

URMĂRESC linia pomilor pe cer,
Imi leagăn privirea pe frunze plouate...
Asta e toamna, cu apusuri cercănate
Şi cu zarea pădurilor de cer.

Ascult: Toate sgomotele, rărite
Ca şi verdeaţa pe tulpini...
Dar au venit ciori răguşite
In sbor închipuind o coroană de spini.

Pe albastrul mai blând, ca oricând,
Stolul negru leagă cercuri şi răsună,
In nesfârşită mlădiere urcând,
Spre răsărirea sfârşitului de lună.

Albă strălucire a zăpezilor viitoare,
Vis aburind deasupra humei,
Inalt — şi tristă — Luna care moare,
Veghiază la capătul lumei.

NATURĂ MOARTĂ

DIN trandafiri sălbatici şi flori culese'n lan
Mănunchiul îşi resfiră lumina în pahar.
Sunt picături de sânge, şi ramuri de mărgean,
In apa cu bobiţe, din verdele cleştar.

Buchetul ofileşte pe albul trist al zilei.
Cad desfrunziri în stoluri, ca porumbiei în seară,
Şi lângă mingea, tocul şi cărţile copilei,
Micuţ cosciug stă neagra cutie de vioară.

RUGĂCIUNE POMILOR

FRUNZELE voastre încă nu umbresc,
Dar cât frumusețea voastră tămâiază cerul,
Ascultați cele ce vă vorbesc,
Vouă, care ați înfruntat zăpezile și gerul.

Azi un soare plăpând, dogoare, fior.
Vrăbiile ciripesc desmățate
Și albina din argintul ramurilor
Umple pungi cu aur la șold agățate.

Fericiți: Când va trece surioara
Cu părul pe ochi, și cu ochii lăsați,
Intindeți-vă cât ține ulicioara
Și lăsați,
Albele voastre confeti,
Pe obrajii fetii.

FLORILE UCISE DE GER

PESTE zarzării și piersicii din țară,
Imbobociseră mărgăritarii, și de coloarea feții tale
S'a revărsat iarna în primăvară,
Aducând doliu, în alba jale.

— Rod, care ai înghețat pe totdeauna,
Unde să cumpere miere albinele?
Ieri în florile mai de argint decât luna,
Cântau încet, cântau toate grădinile.

Acum scoici mărunte zac pretutindeni scuturate...
Rămășița florilor ucise în primăvară de ger,
Flori care fără folos, pier nevinovate,
Copilași morți ce în pământ se duc la cer.

INTÂIELE STELE

CERUL s'a înroşit ca o fată,
Umbra s'a întins peste pământ.
Norii deschid amurgul, şi iată,
Un snop de aur în zări s'a frânt.

Curge toată lumina din soare,
Numai neguri rămân.
A fost cosit bietul fân,
Moartea lui ne e îmbătătoare.

Şi, din încovoierea zilei
Ca roua din plecatul crin,
Lacrimi s'au arătat pe obrazul copilei.

Intâielor stele mă închin.

RĂTĂCIRE

ALEIA cu pomi negri, şi casa aplecată
Pe care cade seara, şi ciorile din crâng.
Aici copilăria mi-am petrecut odată,
Azi m'am întors; de vânturi, copacii grei se frâng.

E frig, pustietate. Rea noaptea 'naintează,
Scobor în amintire ca într'un vechi mormânt.
Vremelnicia'n toate pieirea'şi întrupează,
Nu mai găsesc nici viaţa, nici morţii nu mai sânt.

Unde-i fi tu acuma copilă de-altădată,
Ai fost un basm sau viaţă? In micul cimitir
Sub crucea sfărâmată stă racla măcinată,
Şi un măceş mai creşte, în loc de trandafir.

Mai trebuieşte clopot jeluitor să geamă
Când s'a făcut străină şi vreme şi poveste?
Fără durere norii în lacrimi se destramă,
Iar ochii seci stau ţintă spre tot ce nu mai este.

PENTRU O PASĂRE MOARTĂ

PLÂNGEAI ţinând în palme păsărica moartă,
Numai moartea a deschis colivia închisoare
Cântecul strălucise ca o rază de soare
Şi acum pasărea galbenă semăna cu o frunză moartă.

Cu o frunză de aur. Moartea e o bogăţie
Pe care Dumnezeu tuturor o să o dăruiască.
Mărgeaua ochilor ei nu o să te mai urmărească.
Ce îţi vorbesc cu jale, ea îţi ciripià cu veselie.

Dragoste, în gratiile coastelor noastre
Nu crezi că o sărmană pasăre e robită?
Inima, spre sborul înalt pornită,
Nu e închisă, departe de gândurile noastre?

Şi nu tocmai închisoarea o mână
Şi'i înalţă cântecele de atâtea ori obositoare?
Dragoste, în viaţa pieptului un cântec moare,
Ia inima mea şi plânge-o în mână.

ELEGIE

CELE dintâi stele muguriseră. Erà târziu.
Talazuri după talazuri veneau din zare
Şi toamna o răscolià vântul plin de sare,
Frunze sângerau, din pom ca plâns pe un sicriu.
Atunci mi-a apărut, poete, umbra ta dragă,
Tu care cântaseşi învăţăturile iubirii
Rătăcitor pe limanul amăgirii,
Gonit, de cei ce urau să te înţeleagă.
La fumul unui foc de butuci de vie,
Unde se îndeasă sumane şi turme de oi
Povesteai de zei frumoşi aproape goi
Dintr'o cetate albă şi aurie.
Vorbele tale sunau ca măzărichia de ghiaţă
De pe copacii ce'i tremură viforile.
Tu le spuneai cum au lămâii florile
Şi cum oamenii cred că înţelepciunea se învaţă.
Jertfeai sărutarea unei servitoare neîndemânatice
Mirosind a caş şi a izmă neagră,
Privirea o deschideai cu braţele spre marea neagră
Pe care se scufundau corăbii şi treceau lebezi
sălbatice.

Tot mai mult, barba ţi s'a încâlţit, şi privirea
S'a plimbat veştedă peste fire.
Chiar când Neptun trâmbiţà, şi când subţire
Biciul lui Joe sfârticà nemărginirea.

Ochii tăi închideau pleoape de sicriu,
Pașii înaintau fără nici o dorință,
Înțelepciunea iubirii ți se arătà în suferință,
Și, cele dintâi stele răsăriseră, erà târziu.

CÂNTEC SAU RUGĂCIUNE

INTRE coasta dealului și brațul râului,
E o inimă moartă, bisericuța.
Peste fruntea salcâmilor, crucea aplecată,
(vestejită parcă în cerul întunecat).

Frunte, braț și coastă, pentru biata inimă
Liniștite și veșnice par în noapte.
E târziu. Târziu și întuneric.
Nu mai văd, ca într'o amintire,
Totul se îneacă, și moare încă odată.

E cântec sau rugăciune ce simt acum?
E cântec sau rugăciune faptul
Că trec pe lângă zidurile dărâmate,
Peste apa de oțel cernit,
Și știu că glonțul meu poate ucide fiare,
Știu că focurile malului vestesc comori,
Știu că fereastra iubitei plânge așteptare...

Dar fioruri de dragoste, vitejie sau noroc
Nu grăbesc bătaia inimii în coaste,
Nu încordează brațul de oțel,
Nu întunecă fruntea înaltă.

E cântec sau rugăciune faptul
Că sunt singur, în singurătate.

SCRISOARE

DRAGOSTE, și aici toamna a bătut până la sânge
Pomii, din care a lăsat numai bice.
Vântul a ajutat frunzele să pice,
Și pe urmă îi pare rău, și plânge.
Am pornit pe sub casele din cetate,
Până la catedrala înfrigurată.
Duminecă jelia din clopotele toate,
Singură, ca un suflet într'o gloată.
Atunci m'a cuprins dorul să văd iarba, vestejită,
Apa curgând grăbită și pustie,
Norii, mari ca o turmă văpsită
Cu roșu pe frunte, pentru măcelărie.

Câmpul larg îmi strângeà mai tare pieptul,
Câmpul nu mai aveà nici o floare.
Mă întrebam: unde e dreptul
meu, la viață, într'o lume care moare.

Stăruitoare, ispita unui grabnic sfârșit
Bate tâmplele, asemeni pasării ce în noapte
Fâlfâie deasupra cuibului prăbușit.

Dragoste, nu auzi și tu aceleași șoapte
Când toamna biciuie până la sânge pomii goi,
Aplecați să fugă dealungul drumului blestemat. . .

Noi cari rămânem, suntem drumeții, noi
Dacă rămânem, când timpul a plecat.

SCRISOARE

DORUL meu sboară spre tine, iubită,
Ca un porumbel călător spre țările primăverii.
In cetatea asta neagră și prăfuită,
Abià înfloriți, s'au și scuturat merii.

Trec zilele ca oameni rătăciți pe stradă,
La umbra caselor demult întunecate.
Aici numai pentru înmormântări e paradă,
Iar fetele sunt urîte, toate, toate.

Nici nu mai cred gândul meu de-acum
Să'ți mai ajungă, sub albastrele priviri.
Aici chiar albastrul cerului e înecat de fum,
Și bântuie moartea printre trandafiri.

ELEGIE

IARNA cu zăpezi de argint are să vie.
Eu mă simt atât de obosit, atât de obosit.
In spitalul ăsta, cearceafurile par de hârtie.
Ei mi-au luat hainele pentrucă nu mai am de trăit.

Ieri îți făcusem încă poezii
Cu versuri dulci și triste cum îți plac ție
Și cum ai multe, dacă le mai ții.

Vai, ce amară doctorie.
Pe fereastră nu se mai vede nimic.
De gemete, vântul nu se mai aude.
Patului de lângă mine i se pregătește dric.
Buzele sunt arse, și sfaturile doctorului crude.

Știu obrazul tău atât de luminos,
Ca iarna de argint, iubită ție.
N'am să mai calc niciodată pe jos?
Gândesc. Ar trebuì cineva să mă ție.

Ziceau, să mă hrănesc mai bine,
Și gura ta e sânge foarte sănătos.
Tu însă n'ai de ce să vii la mine,
Să'mi scrii o vorbă, încă e frumos.

Vai, câteva minute să stai!
De gâtul tău să'mi încălzesc mâinile de ghiață

Și puține flori ieftine să-mi dai
Să se usuce până'n dimineață. . .
Eu aș cântà cele mai frumoase cuvinte
Incet că abià pot vorbì.
Le-ai crede aceleași jucării. . .
Ar fi totuși atâtea adevăruri sfinte.

Lumea ar zice: «e tot nebun . . .»
Neștiind ce aproape sunt de tăcere.
Când aș fi vrut să fiu atât, atât de bun,
(Și nimeni bunătatea nu mi-o cere).

Sigur, nici n'ai să mă cetești, nici n'ai să vii.
Să fi știut că scrisoarea sub ochi o să'ți cadă
Aș fi încercat — mai bine — și n'aș fi putut scrì.
In iarna cu argint de zăpadă. . .

Odată, are să mă înțeleagă. . .
Puternic am să cad în genunchi pentru iertare.

Eu fiind în agonie, să-mi zică «a ta» viața întreagă.
Nu! Doctoriile îmi dau iar aiurare.

Fiindcă altfel nu poate să fie,
Fiindcă de ce m'ar iubì vreodată?
Destul când e bună și curată

Cum sunt fulgii albi în vijelie.

VRAJĂ DE NOAPTE

Au trecut pe câmpuri lupii în haite
Sub luna de argint viu, ce stă să moară.
Vântul a început mai trist să se vaite
Şi câinii pădurii urlă la moară.
In negurile pline de cruci
Din răspântii, au plecat năluci.
Oase ciocănite,
Haine putrezite.
Un'te duci?
In lături, în lături!
Geme buhaiul,
Strâmbate 'nfipte 'n mături
Sboară cu alaiul,
Domniţe fără cunună,
Nagode cu ochi de jeratic,
Ţigani sunând cobze fără strună

Şi un ţap negru behăind nebun şi sălbatic
După babe ce pe lebezi încălicate, ghemuite
Infig în puf alb călcâie ascuţite.

Toţi, toate, în spre apus
Unde şi dragostea s'a dus.

TÂLHARUL

Trec ereţi tărcaţi
In ceruri lovite
De munţi despicaţi
Cu ape'ncreţite.
Ş'un rumân lungit
La foc de frunzare
Din gând rătăcit
Deodată tresare:
Paşi, când tropotind,
Când foşnind încet.
L'or fi urmărind
In negrul brădet?

Pietre 'n rostogol
Pe poteca ruptă,
El cu pieptul gol
S'a gătit de luptă.

Ţâşnesc cerbi în fugă
Şi vulpi de jeratic,
Pe creangă îndrugă
Cocoşul sălbatic.

Puşti fac larmă mare,
Cine l-a vândut?
Nu-i nici o scăpare,
Văile-au tăcut.

L-au ucis cu'n plumb.

Potera-i plecată.
Pe cer un porumb
Scăparea își cată.

Dar ereți tărcați
In soare sfințit
L-au tot urmărit. . .

PLOAIA A STINS

PLOAIA a stins stelele toate
Și acuma cântă cu degetele peste case.
Ploaia se întețește cu bunătate.

E întuneric, străzile sunt ude.
Acum dorm toate domnișoarele frumoase.
Și cine cântă, nici dracu n'aude.

Ploaia a stins stelele de mult.
Intuneric. Un câine sfărâmă oase.
Acum tăcerea pot să mi-o ascult.

CRĂCIUN

FULGUIA mană, par'că s'ar fi scuturat stele...
Măgarul apleca urechi împovărate.
Boi, lângă care dejugate,
Rumegau, din umbră cu ochi verzi de stele.
Drumețul bătrân tremurà în mantaua ruptă.
Baci, a căror turme se risipiseră,
Cu toiegele o comoară de jeratic risipiseră
De fum negru, abureala albă erà ruptă.
Zâmbià trențelor murdărite
Mama, mângâind obrajii fiului cu sânul ei de lumină
In paiele aurite,
Alergau lacrimi mici, lumină,
Pe urmă Ea a legănat albia cu piciorul iară
Și își rezemă capul de grinzile sparte,
In timp ce pe alai de frunze moarte
Vântul purtà un cântec de fanfară.

S'ar fi zis: sunete cerești
Trâmbițele care suiau purtând vești,
Trâmbițele care vesteau omorul
Când se născuse mântuitorul.

DULGHERUL

IN pimniță soarele aruncă beteală
Pe albul lemnului de rindeà răzuit.
Soarele risipește bani vechi de aur pe podeală,
Și din argint nou e părul bătrânului încrețit.
Flămând fierăstrăul dinții își împlântă
Și scuipă pulberea tărâțelor moi.
Pruncul umblă deabușelea în gunoi.
Bătrânul dulgher ciopleşte și cântă.

Dulgherul încleiește blăni și le așează să se usuce.
El face ferestre luminii, și întunericului cosciuge,
Iar pruncul care e mic încât mai suge,
Jucându-se a știut din două surcele să lege o cruce.

Privirea lui e adâncă în nevinovăție
Când înalță semnul trudei sale victorios,
Abià poate crucea în mâini să o ție
Așteptând să fie om, Christos.

IEPURAȘ DE PAȘTE

FETIȚA, cu ochi mai albaștri în obrazul pal,
Șoptește: afară e frumos ca o poveste...

Ea privește prin fereastra de spital
Primăvara venită fără veste.

Zarzărul alb ca un nor, zumzește de albine.
O bucată de soare a venit în pat.
Dulce, sufletul vrea să pornească spre bine
Prin serile în care, cel mort pentru toți e serbat.

Fetița cu părul pe plapumă risipit
Zice: poate și eu de piept am să mor,
Și inima-i se grăbește în pieptul mijit.

După ce un preot, care a fost chemat,
Bătrân, blajin i-a povestit încetișor
De cel chinuit, de cel sacrificat
Și ucis, pentru viața tuturor.

Intră Sora aducând în poale,
Ca o jucărie vie, un iepuraș, cu codița cât un degetar
Și ochi roși de jidan. — E dela Bactereologie, dar
Poți să te joci cu el, până mâine când l-om injectà cu boale.

Li se dă toate suferințele omenești — zic eu —
Pentru ca să se găsescă la toți suferinzii scăparea.

Fetița zice: Pentru scăparea oamenilor e jertfit ca fiul lui
Dumnezeu.
Sora zice: Taci. Nu vorbì păcat atât de mare.

In hohot de clopote zarzărul se scutură în asfințit,
Un nor ca o năframă, pe fața cerului, șterge o stea tristă;
Fetița a uitat tot, și zâmbește ostenit
Când încerc să fac iepurași, înodând o batistă.

BALADA I-a

Pe stânci
Deasupra râpelor adânci,
Calul negru bate din copite
Stele rătăcite.
Oşteanul, cu suliţa de lemn şi fier
Merge spintecându-şi umbra pe cer.
Norii sângerează ca şi pieptul lui
Dar nimeni nu-i,
Aşà cum au legat norii asfinţitul
Să-i astupe cu-o năframă rănile, pe care le-a făcut cuţitul.

Vulturii, cu cârligul pliscului, rup ţipete,
Şi vântură linii întoarse.
Răcorind, cu sborul lor, buzele lui arse.

Şi calul negru, bătând din copite,
Infloreşte stele rătăcite.
Din vinele de piatră scânteiate cu mică
Vântul, pe giulgiul cerului, scăpărările ridică.

Norii se sting. Drumul răsună.
Apare plină de aur vechia lună.

Ca pe lespezi de morminte
Sună trapul înainte.

Luna, dalbă floare-a soarelui,
Străluceşte, pavăză lui.

Plâng izvoarele
Unde-o fi soarele?
Pe care drum, pe sub miezul de pământ...
Sau, şters de vânt,
Culcat sub stânci
In mări adânci.

De pe muchia 'naltă
Capra neagră, speriată saltă
Galbeni ochi de drac clipind,
Când atâtea stele, din copite
Se aprind
Şi când calul poartă în suit
Trup înţepenit,
Clătinat în scări şi din oblânc
Peste râpele adânci.

BALADA II-a

In haină de in, cu paftale de argint,
Domnița se plimbă prin chilii.
Sub ziduri de var, cad trandafirii ruginii.

— Gând deșert, în zadar te alint —

Zice copila, pornind spre rugăciune
Intre răzoarele de busuioc și maghiran,
Și gura leului, roșie ca un tăciune...

— Gând pustiu, a trecut un an —

Aleile sunt albe de scântei,
Poate pe cărarea asta a pierdut inelul
Când se jucà cu pui de porumbei.

— Dor fugar, asta ți-a fost felul —

Cusături cu boabe mici de mărgărint,
Ochii se umpleau de mărgăritărele,
Au căzut în noaptea ceea multe stele.

— Toate vorbele la urmă mint —

Alergà cu fiare 'n mâini norodul
Risipind tot sângele făcliilor aprinse,
Doar în schit pe zarzări, floarea ninse.

— Rupt-am floarea, ca să moară rodul.

Și, cu inima ca vrabia sburlită,
A împins din cui a criptei poartă,
Țeasta lui rânjià în umbră mucezită.

— Toată viața-i plină și deșartă —

BISERICA NEAGRĂ

LOCAŞ de rugăciune, ca un vapor în ceaţă,
Sub luna 'nchisă 'n cearcăn bătut pe infinit.
Alături de ruină, un măr bătrân cârcit
Intinde vine negre, lipsite de verdeaţă.
O pasăre în neguri cântà, păreà că spune
Din întuneric jalea, scânteie de cleştar.
Deodată căzù rouă de stele în altar
Şi, a fost ruptă umbra sub bolta de cărbune.
Cosciugul celei care e'n beznă îngropată
Alb pogorà pe umeri, în fund de tainiţi reci.
Călugării şi cioclii, sub stoluri de lilieci
Se risipesc, sting torţe, aruncă o lopată.
Dar sus de tot în turlă, un clopot de aramă
Smucit de-un preot negru se vaită într'una,
In ceruri mohorîte s'a îngropat şi luna
Iar giulgiul ei din urmă pe cruce îl destramă.

Sbură privighetoarea. Tăcerea ţese şoapte
Pe gurile de clopot deschise în corolă. . .
Din turla cărei luna i-a fost aureolă,
Deacolo negrul preot s'a asvârlit în noapte.

SUFLETUL AMANTULUI SINUCIS

SUFLETUL amantului sinucis
Bătù la porţile raiului.
Şi vămile cerului s'au deschis.

Sufletul erà trist, inima lui, tot rănită.
Dumnezeu cu dulceaţa graiului
I-a zis: multe ţi se vor iertà, pentru o iubită.

Vino în grădina crinilor,
Uită-i glasul ascultând cântecele îngereşti,
Focul stinge-ţi în măreţia luminilor.

Sufletul amantului a răspuns:
Să-mi uit dragostea? Glumeşt
Raiul pentru asta nu e de aj

Sufletul amantului sinucis
Aveà o rană, purpurie floare
Care se scutura, sânge, în abis.

Necuratul ridică uşa iadului
Focul torturei ardeà ca un Soare
In cazane cu smoală, şi din torţele bradului.

Vino, suferința te răsfață,
Răcnì Satana, arătându-i chinuiți
Cu mâini arse, și priviri de ghiață.

Sufletul amantului a zâmbit:
Prea mici suferințe promiți
Celui de ea neiubit.

VEDENIE

DIN gândurile care se sbuciumau odată
N'a mai rămas nici unul întreg nevătămat;
Trăiește doar pierzarea, cum pot să se mai sbată
Frânturile de șarpe de arători tăiat.
Amurgul își aruncă pustia peste mine,
Durerea însăș fuge. E liniște adâncă,
Și nici măcar speranța deacuma nu își ține
Credință pentru suflet. Și inima e stâncă.

Dar iată, că tăcerea de-un sunet e tăiată,
Cu salturi se ridică chemarea sfâșiată
Și țipătul se urcă sălbatic, mânios. . .
Intr'o penumbră verde, o hârcă rău știrbită,
In tremur scârțâiește cântarea repezită,
Pe o vioară neagră, cu un arcuș de os.

DEPARTE - TÂRZIU

ORAŞUL e străin. Norii se sprijină pe turnul prăbuşit,
Seara e neagră ca un tablou învechit,
In care te uiţi, doar te vei găsi şi pe tine.
Se face tot mai întuneric. E poate mai bine
Şi o goarnă sună: părăsit, părăsit.

Tristeţea de primăvară sugrumă fiecare gât.
Inverzirea a fost rece. Râul trece, atât
De frământat ca şi când ar sta. Incotro să pornesc?
Obloanele se închid, uşile se trântesc,
Un ceas bate, bate nu ştiu cât.

E noapte deasă. Cântec aş vrea să fiu,
Un cântec sau un gând, dar ce, nu ştiu,
Că am uitat tot, şi toate luminile s'au stins.
Oraşul învins m'a învins.
E pustiu, şi târziu, târziu.

TAINĂ DE PRIMĂVARĂ

IN alb întregul pomişor e îmbrăcat
Ca o fetiţă care mândră s'a gătit
Să meargă la biserica din sat.
(In săptămâna asta toţi copiii au postit).

Altarul cerului de stele mici luceşte,
Potir de-argint acuma luna se apleacă
Şi buzele-i ating o tremurată creacă.
In şoaptă, pomişorul alb se spovedeşte.

DRUMUL DE SÂNGE

CA un vânător aprig, răscolind adâncul de codru,
Pe urma drumului trădat de rană,
Căutând căprioara urmărită,
Oprindu-se în răstimpuri, să deslușească
Suspinul din urmă, din suspinul frunzelor...

Dornic de pradă, asemeni pătimașului vânător
Sunt, dar vânatul prigonit de mine cu îndârjire,
Fiara sperioasă, mândră în nevinovăție sălbatică,
E însuș rănitul meu suflet ascuns.

Iscodindu-l deaproape prin taina suferințelor,
Nelăsându-i nici răgaz nici odihnă,
Peste prăpăstii și prin hățișuri
In dorul glorioasei biruințe,
Privind pământul, uitând cerul.

Departe gloata cu haită iscusită
Izbucnind sgomotos își urmează menirea.
Iar vânătorul care și-a văzut izbânda
Și nu s'a lăsat până ce nu a ajuns,
Croind drumuri noui, sfâșiindu-se de spini,
Până la căprioara îngenunchiată, plângând, murind...

Cu mâinile goale și cu povara unei zâmbiri
Vânătorul trăgănind pe drumul cunoscut,
Se întoarce într'un sfârșit la tovarășii veseli,
Și în dispreţul tuturor, zice: nu am găsit nimic.

TURMA

...DUPĂ ce ciubarele adunaseră laptele spumat
Mieii cu picioarele reschirate se îmbulzeau lovind ugerul uscat.

Câte unul numai mai nevoiaș plângeà,
Și îi erà sete, și oile îl îndemnau: bea, bea.

Mărișorii rumegau să-și amintească florile ce au păscut.
Seara fiecare cu copita negrișoară, cuminte a făcut
De trei ori semnul crucii în țărână, după obiceiu, și binișor

Pe urmă îngenunchiau ca și mama lor,
Când izvorà recea pâlpâire a luceafărului ciobănesc,
In al cărui semn toate turmele se odihnesc.

La marginea zidului scăldat de lună,
Turma albă și blândă, pentru care un clopot sună,
Trece abătută în chemările celor ce simt că o să moară,
Cu pași mărunți, șovăind în primăvară.

Mieii sunt fără mamă, câinele îi latră,
Covorul florilor s'a schimbat în drum de piatră.
Trebuesc să înainteze deşi ar fi timp de popas
Dar merg, merg, pentrucă așà le e rămas.

Iar Stăpânul înjură pe nevinovaţi
Și câinele credincios mușcà micii întârziaţi.

Numai un asin, de bice jupuit,
Lăsă în jos urechile să pice și îi urmează neclintit.
Urechile lui sunt aplecate atât, atât de tare
Incât pare bun cu nepăsare.

PRIVELIȘTE BLESTEMATĂ

CERUL îngroapă
Stele ce-i scapă.
Clopotul bate
Ruga de seară,
Iară și iară,
Noaptea se sbate
Și mă 'npresoară.

Pomii nebuni
Cresc în furtuni
Cerul s'a 'nchis.

Ultimul vis
Calea 'și coboară
Dreaptă, ușoară,
In spre abis.

CÂNTEC

SUFLETUL meu, nufăr pe ape,
Gândul de-acum, val moleșit,
Viața zadarnic vrea să mă 'ngroape,
Totu-i sfârșit.
Dragostea mea, apă înceată și verde
Intre nămoalele moi,
Sufletul meu albele foi își pierde,
Albele foi.
Vreau înserări triste ca boli nesfârșite,
Palide zări, soare rănit
Căzut în noaptea care-l înghite —
Totu-i sfârșit.
Stelele reci, vie ca 'n ori și ce seară,
Meargă pe drum cum de veacuri rotesc
Iară, povară
Pe negrul ceresc.
Sufletul meu intră ca nufăru 'n ape
Tot mai adânc în el adâncit,
Totu-i departe, totu-i aproape,
Totu-i sfârșit.

PESTE ZIDURILE ALBE

ZBOR lăstunii
Peste zidurile albe.
Intre florile de nalbe
Cade seara fâlfâind.
Și luceafărul răsare,
Turma a pornit spre sat.
Lin luceafărul răsare
Albăstrit de depărtare.
Liniște. A înnoptat.
Luna-i albă ca o floare,
Trec și vitele mugind,
Luna-i albă ca o floare,
Mugetul în neguri moare.
Toate stelele s'aprind.

In bătaia vântului
Iarba 'n valuri se desparte,
Iarba 'n valuri se desparte,
Și auzi urlând departe
Cânele pământului.

FĂT FRUMOS

BALAURUL răcnește sub pod, dar Făt-frumos
Retează trei grumazuri din câte-o rotitură
Când paloșul avântă, prin sânge lipicios.
Pe urmă munți, prăpăstii și apele tăcură.

Otrava curge 'n fire, prin crăpături de stâncă.
Voinicul ia inelul domniței leșinate,
Apoi își chiamă roibul ce jar de foc mănâncă
Și pleacă pe-a lui aripi spre-a norilor cetate.

Indoaie-un bucium noaptea și-o spintecă la zori.
Zâmbind copila doarme pe pajiștea de flori
Cât ghiarele mai mișcă răpusul blestemat.

Doar ochii verzi, sub creastă în frunțile solzate,
Se sbat când bucătarul ia capetele toate
Și cu satâru 'n mână, dă buzna la palat.

DRUMUL DIN BASM

IN bolți întunecate stejarul se răsfrânge.
Sunt codri de aramă. Arar o rază plânge
Stropi galbeni de lumină sau vioriu de lună.
Șopârle verzi ca bronzul străvechi prin frunze sună
Țâșnind nehotărîte în teamă și mirare
Svâcnindu-și gușa albă sub brunele lăstare.
Alți codri... Albi mesteceni, în zale de argint,
Deapururi se frământă, și 'n freamăte desprind
Lucirile de trupuri ce 'n tremur scânteiază,
Par'că ar curge 'n ramuri o apă, și 'nviază,
Blând murmurând ca 'n șipot al undei cântec van.
Ferige desfășoară minuni în filigran.
Și se târăsc jivine tăcute sub verdeață
Cu ochii roși de sânge, cu sângele de ghiață.
Tot în a toamnei zile, apar păduri de aur
Pe fiecare creangă, atârnă un tezaur.
Sunt tei cu fruntea lată, încoronați de soare
Cu toată 'mpodobirea de poleieli fugare
A morții izbind veacuri cu muchia de topor.
Dar cântece se 'ngână. Alunecând ușor
Cu galbeni ce desprinși sunt și flutură, un graur
Iși cată cuib obraznic în coarne de balaur.

VÂNĂTOAREA

IN procesiuni,
Copile sub arini
Trec, veşmântate 'n valuri lungi şi albe,
In mâini cu crini.
Prin iarba ca 'n icoane primitive
Ornată 'n părăluţe, bănuţei, bujori şi rouă,
Surorile trec, două câte două.
Călcâie goale, şi priviri naive
Albastre cum sunt ochii pe aripi de fluturi.
Luceşte soarele strivit pe scuturi —
Voivodul a plecat la vânătoare,
A luat copoi, fălcoi şi oameni
Copoi şi oameni...
Din arc săgeţile înveninate
Svâcnesc nenumărate,
In spre fazanii care sbor buchete roşii,
Spre ciutele cu ochi frumoşi pentru când mor,
Spre cântecul de lebezi care par rupturi de nor,
Spre ţepile de brad, din care au ţipat cocoşii.

Şi iară cornul vânătorilor răsună...

In noapte sus pe cer, un corn de lună.
Prin frunze argintii
De ce nu vrei, de ce nu poţi să vii,
(Răsună cornul). Plânge lung o goarnă,
Să vie Voivodul, şă se 'ntoarnă.

Smerite slugile s'au strâns în ceată.
A jale armăsarul Domnului nechiază.
Se 'ngână sunetele, 'nceată, reînviază
Şi valea sună, codrii sună, seara sună.
Sus peste piscuri stă acelaş corn de lună.
Stele au plâns, e prea târziu,
Intregul cer e vioriu.
Stăpânul a murit, l-a rupt vrăjmaşul
Sau, mai sălbatic, lupul cenuşiu...
Copilele cu galbene făclii
Bocesc pe Voivodul adormit
Şi 'n drumul unde robi îl duc pe suliţi — nesfârşit
Bruni muguri rănile mai lăcrimează,
Iar câinii mârâind noroiul ling...
Pe când nebunul curţii joacă nebunit
In bezna 'n care numai huhurezi pot să-l vază.

INTR'O GRĂDINĂ VECHE

INTR'O grădină veche, cu trandafiri de sânge,
Cu drumuri tremurate prin iarba năpârlită,
Stejarii cu coroana de vreme înnegrită
Acoperă izvorul să nu mai poată plânge.
Un stol de vrăbii țipă în vișinii uscați
Pe care cleiul galben, bășici bătù topazul,
O coțofană sare pe drum în pași săltați
Spre clopotul de broaște ce pomenește iazul.
Pe cerul roz ca roza, trec palizi nori ca ceara.
Sub ziduri dărămate, în funduri de alee
Desfășură păunii ochi verzi în curcubee
Intr'o grădină veche în care curge seara.
Pe flori coboară fluturi, cenușe de amurg.
Răzorul ploi de stele din desfrunziri își strânge.
Intr'o grădină veche, cu trandafiri de sânge,
Blajin un înger negru își paște calul murg.

Țăranii varză roșie, sub roze au sădit. . .
Dar farmecul gonit-a plugarii din grădină.
Și numai mătrăguna ici colo s'a prăsit.
Din scorburi iasca cerne o putredă lumină.
Lăsară lăncii frânte, și oasele de var
Boieri frumoși, norocul încumetând prostește.
De veci nevestejită, o volbură păzește,
Domnița adormită în racla de cleștar.

Iar trandafirii rana și-o scutură într'una. . .

Cețos nechiază calul și bate din copită
Și îngerul se-ascunde în aripa-i cernită
Când țipă lung păunii, că se revarsă luna.

FAȚA MORGANA

DEPARTE,
E cetatea apusurilor moarte,
In care ceru-i roșu ca un pahar de vin,
Și clopote 'n ecouri deșarte
Se 'ngână pe căi pietruite
Cu bucium de triburi ce'n cântec revin
In glorii de steag trențuite.

Prin ogoare ruginesc armuri de altădată
Și ciobanii cumpără plugarilor idolii găsiți în ogoare.
Berze heraldice trec, pe câmpia cerurilor, în săgeată
Și înnoată, în apa nehotărîrilor din zare.

Clătinată la poarta cetății pustii
O lampă de fier
Iși scurge uleiul și ține în grătii
O stea ca o floare de cer.

Ochelarii portarului afumă lumina,
Mâinile-i mângâie tremurat păiejenișul lacătelor,
E chel și are barbă neagră. Neapărat,
Lacăt și barbă le-a pătat rugina
(Sau păcatul câtor n'au avut vina
Victoriei, spre care s'au încumetat).

Un lac de păcură cu solzi de nufăr, cercuește
In somnul bivolilor smoliți

Și în papura lăncilor șoptitoare,
Crenelarea zidurilor dințate.
Artere crăpăturile zigzagatoare
Pe care cranii de câine pândesc din pari ascuțiți
Și arcași țintind veninuri șuerătoare.

Deasupra cetății cu turnuri ciudate,
Holbează la lună
O sută de gușteri și scorpii în piatră umflate
Cântând și cerșind prevestiri de furtună.

Impăratul cetății se plimbă uneori
Sub balconul străzilor înguste,
Pe care atârnă rufe curate și steaguri de doliu.
El are ochii verzi ca aripile de lăcuste,
Dar roșii cu lacrimile. Doi feciori
Duc poalele mântii brodate cu ciucuri,
Și stau în laturile dăltuitului fotoliu
Cât El închină mătănii în vechea mânăstire
In care călugării se luminează în extaze
Și luminile se sting în mucuri și fum subțire.

Tămâia dă în inele evlavia ei.
Impăratul se roagă în sunet de clopot
Prin geamuri colorate, se sparge strigătul pângăritelor feme
In comanda călărilor gonind cu ropot.

Clopotnița tremură binecuvântări,
Ciorile încoronează căciula de olane în cerc.

In urlet năvala ostaşii reped,
La porţi ferecate, călugării veghiază
Şi bârna izbind în uşe scânteiază.

Icoanele ţin binecuvântarea nemişcată,
Au priviri adânci ca o gemă.
In cositor, ferestrele vâpăie de mânie închegată,
Deodată flăcările pun oraşului stemă
Incrustată cu sbor de rubine şi smei.

Pornesc surpături din arcade descleştate
Luminate în vijelia care a încetat să murmure.
Se văd desenuri în întuneric,
Ard cuiburi de ciori şi de porumbei.
Dumnezeu trânteşte fulgere peste cetate,
Şi în altar cavalerii au început să fure.

Acum suie scările guzganii suri
Şi mănâncă mantia împodobită cu hermină.
In chilia lui, alchimistul dozează mixturi
In alambice de gresie neagră şi coarne de sticlă violetă.

Soarele a scăpătat în ruină,
Norii s'au vestejit ca flori de răsuri,
Luna moartă, se înalţă de cretă.

Vestesc zodiile o mulţime de lucruri
Ca să rămâie neînţelese.
Coasele ţăranilor sunt ascuţite
Şi un străin ţine cuvântări frăţeşti
Ştergând cărămiziul mâinilor pe ziduri văruite.

Scutierii au spart ochii micilor principese,
Harapi aduc în halebarde pântece şi buze ciopârţite.
Catranul svârlit pe răniţi încă arde...
Solii păstrează multă ceremonie,
Şi împăratul păstrează jale,
Lanţurile îl strâng, durerea îl sfâşie.
Câte o stea picură din a robilor cale.

Un alt steag îşi joacă schimbarea
Prefacerilor fără folos de acum,
Sunt tot mai mici buchetele de fum
Şi învingătorul varsă toată mâncarea.

In cimitir braţul spânzurătorii
Se clatină par'că ar purtà clopoţei,
Şi împăratul bătrân râde plângându-şi feciorii.

INOPTARE

FIECARE floare
E un clopot care
Mirosul și-l cântă.
Seara se avântă.
Norii îi destramă
In apus de-aramă
Soarele, ce varsă
Dintr'o rană stoarsă
De pe munții goi
Sângele pe noi.
Vântul dă târcoale,
Stelele domoale
Lacrima 'și înțeapă
Pe cer și în apă.

Câmpuri de urzici,
Zarea vineție,
Drumul o fâșie,
Munții se fac mici.

Satul ghemuit
Clipește grăbit,
Liniștea-l apasă,
Fiecare casă
Fumează din pipă.
Și tăcerea țipă;
Ciorile coboară
Din luna de ceară.

GLUMĂ DE TOAMNĂ

ERA un pom cu frunzele de aur
Ca inime de aur
Cum n'a mai fost și n'o mai fi
Decât în fiecare zi
In toamnele târzii. . .

Și-un împărat cu barba de argint
Ca urma stelelor de-argint,
Ciulià urechile surzite
Inspre neliniștea ce curge 'n frunzele sbârcite
Ca șoapta'n inime îmbolnăvite. . .

In pom stetea un greer, negru
Ca fierul negru.
Și greerul pentru împărat
Iși scârțâià neîncetat
Puținul învățat.

Iar peste pomul plin cu inime de aur
In asfințirile de aur,
Bătrânul căutà pe cântăreț,
Și frunzele cădeau din mărul pădureț,
Cădeau inimi de aur fără preț
In drumuri și prin iarbă,
Dar una s'a oprit în a sa barbă.

ISPITA

UN beci întunecos, ursuz și tăinuit
Cu bolți adânci pe sub pământ uitate
Pe-o ferestrue într'o doar' a rătăcit
Un fir de raze plin de musculițe beate.

Aicea dorm adânc, butoaiele tihnite
La nas cu strachine în care picurează.
Paingeni înpânzesc garăfile înămolite,
Răsună pași acum, e starițul de pază.

Purtând lumânărica, pe trepte ce suspină
Coboară, se oprește, tresare 'n șovăiri,
Cu mâna bate toaca pe butia cea plină
Ș'apoi afundă cepul și suge'n gâlgâiri.

Dar când ridică ochii spre bârnele cernite,
Privirea îi înghiață, căci a văzut sărac,
Perechia de pulpi roșii ce tremură copite
Şi'n vin nu-și mai dă seama, sunt șunci, sau craci de drac.

MĂGARUL

IN câmpul mărăcinilor
In care ofilește firul de grâu,
Măgarul paște floarea albastră dulce albinelor
Și mestecă funia dela frâu.
Cuminte,
Clatină urechile învechite,
Ca două limbi de ceas potrivite
Să foarfece timpul zbieratului.
Și seara cade. Inainte
Pe marginea satului
Casele se fac o clipă roșii
Pentrucă soarele s'a tăiat în spini,
Pe urmă scârțâie osii,
Trec oameni străini.
Atunci dobitocul se gândește sau plânge.
Crucea pe spinare
Ii tremură, pe răni negre cu muște scânteioare.
El aceiași ghimpi pe limbă-i strânge.
Știe că băieților leneși li se zice măgari
Și el n'o să se ducă niciodată la școală,
Crede în ceruri pline cu ghimpii stelelor mari,
Și ovăz de aur din luna goală.
Ea, de după gardul de pari
Se ridică între frunzele prea sus pentru mâncat.
Și măgarul iar a zbierat.

POVESTEA DIN SAT

SALTIMBANCII

PE strada adormită în soare
— Soarele erà sus pe cer —
A căzut o floare,
Dintr'o fereastră închisă cu fier,
Când a trecut o casă de lemn
Cu un coș, ca un cot scrântit care fumegà.
După casă veniau trei urși de cafea
Pe blăni cu semn de bici
Și cu cercei la nas.
Unul erà mare, doi erau mici,
Pe urmă a rămas
Doar floarea căzută în strada frântă,
(Carne crudă smulsă din răzor)
Și sub streșini a rămas o colivie care cântă
Și pe ceruri trențele de aur dintr'un nor.

Circul s'a oprit în piața principală
Lângă han.
Vătaful a intrat, pe mâini se spală,
Și bea, plătind încet, un ban
Sau un ducat.
Erà țigan, părea 'mpărat.
Și muștele mergeau pe un șervet vărgat,
Și muștele mergeau tot mai încet.

La apus, cerul se făcuse violet.
Copii se 'ntorceau din școală.

Fugeau cu smee 'n mână
Făcute dintr'o coală,
Iar servitoare tinere veniau cu cana goală
Şi îşi spălau întâiu picioarele 'n fântână.
Dulăi lătrau
Cât ursul mare şi urşii mici
Işi lingeau labele pline de drum
Căutând purici
Sau închizând apa ochilor de fum.

Calul ostenit
Scuturà coada posac
Mâncând până la urechi în sac.

Copii şi servitoare s'au oprit,
Erà Sâmbătă sau Joi,
La han, în borcan erau bomboane noi
Dar toţi au privit «casa pe roate»
Şi poate
Au stat până în noapte şi nu s'au plictisit.

Din nimic circul a crescut
Coperit cu pânză şi sfori,
Gâştele când defilând au trecut
Au putut să vadă tricolori
Şi un steag mare
La intrare

Pe care sta scris: 2 bani.
Intâmplările astea nu sunt în orice ani.
Se înţelege nu oricine puteà să plătească
Ca să vadă minunile extraordinare.
Foca, zisă femeia ţinuturilor boreale,
Numai fiindcă nu vrea, nu aveà să vorbească.

Dar ochii ei luminau întreaga faţă,
Când plutià în baia de fier plină cu ghiaţă.
Maimuţe săriau,

Strâmbându-se ca bolnavi adevăraţi,
Pişcau
Solzii crocodililor împăiaţi...

Şi se mai spune de o cămilă
Cocoşată, cu gât de broască ţestoasă
Iţi făceà milă
Acest animal, cu înfăţişare neomenoasă
Cum am spus,
Deşi la fel,
Cu cel,
Pe care Regii au călărit la naşterea lui Isus...

BISERICA

DEPARTE peste han, a căzut soarele
Pădurile o clipă s'au aprins
Apoi porţile şi-au închis zăvoarele,
Liniştea s'a întins.
Se auziau numai câinii, pe urmă numai izvoarele
Şi luna a nins
Pe piaţa principală şi pe strada unde căzuse floarea
Ca un cireş înflorit scuturat a fost luna. . .

Dimineaţa, clopotele sună,
Toaca bate, lumea se adună
Şi biserica intrată 'n vreme,
Adâncită în pământul din mormintele ce cresc,
Geme,
Cântec îngeresc.
Un măr sălbatic, înfurcit,
Plin de omizi
Aruncă găuri de umbră pe cărămizi
Aşteptând ciori care azi n'au venit.

Intr'o latură peste zid
Ogoare întind pământ gras.
Ochii în soare se închid,
Dascălul cântă pe nas
Şi lumea iese dela liturghie
Cu busuioc, prescuri şi azimă;
Bătrânii merg singuri şi îndrăgostiţii se razimă.

Cobze ca în stup cântă la o prăvălie.
Ceasornicul
Sforăie şi bate
Vornicul unei nunţi
Dă bucate
Milogilor cărunţi.

O pisică a miorlăit?
Sub mărul părăginit
In fundul cimitirului, lângă o cruce plecată,
Au găsit un copil în scutece, o fată,
Şi o floare roşie uscată.

(Berze pe acolo n'au venit).
Comedia saltimbancilor era plăcută.

BOTEZUL

POPA (aveà o barbă cât un smoc de cânepă ciufulit)
Din cartea sfântă a silabisit,
Intrebă de trei ori: te lepezi de Satana
Şi de toate duhurile lui
(Ptui, ptui, ptui)
Afundând în cazanul de apă
Copila cu păr de aur şi ochii verzui.

Pe urmă a fost sfat
Cine s'o crească?
Toţi au ţipat —
Asta fiind o pornire firească.
Dar cum micuţii îi erà foame
Şi sfatul în ceartă se aţâţă
O femeie, căreia îi murise pruncul, i-a dat ţâţă.

Aş mai puteà pomenì câte s'au spus
Despre circul care plecase,
In ziua trecută spre apus
Când răsăritul suià peste case
Ba chiar unii au bănuit
Că de saltimbanci s'ar legà povestea copilului găsit.

MAI DEPARTE

TRECURĂ multe împrejurări de tot felul,
Din jurnale cetite la primărie
Aflà lumea cum stă resbelul
Care mergeà cum se ştie...

Inul albăstrià câmpia
Ca alt cer sub cerul înflorit.
Ciocârlia,
In caerul norului sucit,
Din care aveà să fie toarsă seara,
Vorbià cu pitpalacul.

Şuerà maşina de treerat,
Lătrau toţi câinii pricepuţi la lătrat,
Şi cât erà lună,
Se plimbà Dracu...
Frunzele aurii scuturate
Urmau căderilor argintii de stele
Venià apoi Septemvrie plumburiu în ploi,
Telegraful adunà rândunele
Şi pământul adunà foi,
Dar foile, moarte... jucau.

Intr'o dimineaţă se deşteaptă alb pământul
Ca un cer
Sub nevinovăţia cernută de ger,
Puful norilor îl jumulise vântul

Care şuerà că răguşise glasul,
Ţinând ison lupilor în prundişuri.
Ţurţurii luceau la coperişuri
Ca la un copil ce nu-şi îngrijeşte nasul.
Cioara pucioasă trăncănià în nuci
Sunà toporul în buturugi,
Erau mari oamenii făcuţi de copii —
Din zăpadă se fac oamenii cei mai bine,
Şi,
Cât pe câmp erau albele albine,
In casă greerul ofticos murise,
Furnicile îl târîseră să-l gătească,
Şoarecele de câmp, refugiat
Din cauza războiului, găsise
In cămară merinde să tot trăiască
De grija câmpului scăpat.

Ronţăià când piepturile suflau liniştite
Sau când basmul cereà ascultare lângă foc.
Din ăl loc,
Privià câteodată obrazul copilei adormite
Care,
Erà acum tot mai frumoasă şi mai mare.

Unchiaşii începeau să sforăie şi ei.
(In vatră lemnele ţiuiau strănutând scântei).

TREISPREZECE ANI

Am să pomenesc ultima primăvară...
Treisprezece ani au trecut,
Ar fi prea mare povară
Să scriu chiar toate cum s'au petrecut.
In sat erau reforme electorale,
Cucul numărà în livezi
Pentru copiii claselor primare.
Pe drum porniau la păşune cirezi
Mânate de câte un băetan călare,
Sub frasini cu miros de şoarece, mâncaţi de foi,
Pe drumul care duce la zăvoi.
Apoi,
Toamna venià dela munte pe oi.
Pe dealuri se târau pluguri
Şi miriştele ardeau — ca o jertfă de ruguri.
Copila cu păr de aur se plimbă în pădure
Şi culege brânduşe care n'au decât floare
Şi nu mai fac frunze, şi dacă le rupi
Ţi se pare că n'au avut rădăcină.
Ii venià să fure
Toate stelele astea rătăcitoare
Şi gândeà: Ce vină
Ai, floricică liliachie,
Tu răsai numai ca să fii floare,
Oare
Un cântec poate fi mai mult decât un cântec?
Şi o viaţă mai mult decât viaţă?

Broaşte, albe pe pântec,
Săriau prin verdeaţă.

Rupse rând câteva foi să numere ce o să vină
Din mâini, floarea ca o mână, căzù vestejită
In codru se întindeà rugină,
In sufletul ei ispită.

AMĂGIREA

FATA cu păr de aur steteà pe gânduri,
Aici îi dăduse întâlnire în răvaş de dragoste băiatul
arendaşului.
In vis o peţise un fecior de domn în multe rânduri;
Atunci se spovedise popii — adică naşului.

Acum rămăsese tăcută
Cu ochii peste ogoare, în moşia bogată,
In care un ţăran smucind braţul cădelniţa grâul,
Pe urmă fata privià râul
Pe care treceà o plută
Cu oameni mici, cari n'au să se apropie niciodată.

. . . .

— «Te iubesc — dar ce-o să zică satul?»
. . . Se legănà molatec un tei,
Din şanţ spre mărăcini tulì spre câmpuri
Un puiu de vulpe stacojiu ca un ovrei.

Fata de frică închise ochii
Şi când râse, simţì sărutările
Pe gât, pe mâini şi pe rochii.

Astfel au început pierzările.

CE A ZIS SATUL

UNII spun că fata ar fi plecat
Spre orașul de fabrici înconjurat,
Oraș fără flori, oraș fără cer,
Acolo copila cu păr de aur are un palat
Și toate fericirile o cer.

Sau la o perdea așteaptă văpsită
Necunoscutul de care să fie plătită.
Satul îngrozit a blestemat.

ADEVĂRATUL SFÂRȘIT

POETUL vede sus în slăvi un tron de argint
Cu o pernă cernită
Și deasupra cine șade?
Insăș maica Domnului,
Deacolo, păzește turma lesne căzătoare a stelelor,
Goana soarelui și toate rătăcirile lunei.
Deacolo privește prin ochian
Codrii verzi, galbeni, sau negri de timp,
Munții și apele,
Urșii și oamenii.

Ea vede și pe Fata cu părul de aur
Din povestea satului (scrisă de mine),
O vede înnecată într'o vână albastră de râu,
Care târăște în drum
Ca o legătură umflată cu merinde
Pântecul în care a murit alt copil.

Maica Domnului ar puteà să o schimbe în pasăre,
Dar o lasă să fie piatră și iarbă,
Să fie piatră și iarbă,
Lângă sat.

CUPRINSUL